

ne načrte in priprave ter prilagajati spremenjenim razmeram in potrebam tudi obrambne načrte in priprave.

Posebno skrb bomo posvetili varovanju družbenega premoženja ter poosttrili nadzor subjektov družbene samozasčite.

Še nadalje bomo izvajali preventivne ukrepe v cestnem prometu in varovanju človekovega okolja z osveščanjem in vzgojo delovnih ljudi in občanov, pri čemer bomo največjo skrb posvetili mladini.

VII. KRAJEVNE SKUPNOSTI

Krajevno samoupravo in njen delegatski sistem moramo še nadalje dopolnjevati in razvijati.

Aktivirati moramo samoupravne interesne skupnosti, ki so eden izmed dejavnikov financiranja krajevnih skupnosti, da bo družbeni dogovor o temeljnih načelih združevanja sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov zaživel.

Inštitut krajevnega samopriskpeva bo potrebno še nadalje krepiti, zlasti v mestnih krajevnih skupnostih z ozirom na njegov ne le materialni pomen. V to obliko je potrebno vključevati vse samoupravne interesne skupnosti.

Krajevne skupnosti bodo krepile sodelovanje in povezovanje s samoupravnimi interesnimi skupnostmi in organizacijami združenega dela z njihovega območja.

V okviru možnosti bomo še nadalje reševali prostorske probleme krajevnih skupnosti.

Ustanovljena delovna skupnost krajevnih skupnosti občine Ljubljana-Šiška zagotavlja samoupravno organiziranost delavcev krajevnih skupnosti in uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu.

Obtem omogoča večjo ažurnost in kvaliteto pri opravljanju del in nalog za potrebe krajevnih skupnosti, s čimer bo omogočeno pravočasno izpolnjevanje planov in zakonito opravljanje samoupravno dogovorjenih obveznosti.

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠISKA

Izvršni svet

Ljubljana, junij 1984

ANALIZA razvojnih možnosti občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986—1990

Analiza razvojnih možnosti podrobno ne obravnava dosežkov dosedanjega razvoja občine, ker so bili le-ti prikazani v »Poročilu o uresničevanju družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985 v letih 1981, 1982, 1983 z oceno možnosti razvoja v letu 1984«, katerega je delegatska skupščina obravnavala že v mesecu juniju 1984.

V poročilu je izvršni svet ugotovil, da se temeljne naloge srednjeročnega plana uspešno uresničujejo in da bo dosežena načrtovana ekonomska in družbena rast. Gospodarstvo občine je v obdobju 1981—1983 kljub nujni uvedbi restriktivnih administrativnih ukrepov, ki so s svojim neselektivnim in linearnim delovanjem bistveno vplivali na pogoje gospodarjenja, doseglo v nestabilnih gospodarskih in tržnih razmerah dobre rezultate.

Realni družbeni proizvod se je v obdobju 1981—1983 gibal v skladu z rebalansom družbenega plana (1 % letno), vendar je zaradi nesorazmerja med cenami vhodnih materialov in končnih izdelkov zastajal za rastjo industrijske proizvodnje. Predvidevamo, da bo gospodarstvo tudi v letu 1984 in 1985 z uspešnim vključevanjem v mednarodno delitev dela doseglo načrtovano rast družbenega proizvoda.

Družbena produktivnost dela se je povečala, čeprav izmaličeni tržni odnosi v direktni primerjavi med rastjo družbenega proizvoda in rastjo zaposlenih tega ne potrjujejo.

Pri razdelitvi družbenega proizvoda so bila uresničena globalno dogovorjena razmerja. Delež sredstev za csebno in skupno porabo delavcev v dohodku se je znižal, zvišal pa se je delež sredstev za reprodukcijo. Ob hitrem povečevanju cen so se realni osebni dohodki v vseh treh letih tekočega srednjeročnega obdobja zniževali.

S prenosom sedeža nekaterih večjih organizacij združenega dela v občino in z aktiviranjem novih investicij je zaposlovanje v letu 1982 in 1983 nekoliko presežilo načrtovano rast. Ocenjujemo, da bo v letu 1984 in 1985 število zaposlenih raslo po povprečni letni stopnji 1 %.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino so organizacije združenega dela uspešno izvajale družbene usmeritve in dosegle dobre rezultate. Povečale so konvertibilni izvoz blaga, preusmerile izvoz iz klirinškega na konvertibilno področje, ter izboljšale pokritje izvoza z uvozom.

I. OSNOVNI CILJI IN USMERITVE NADALJNEGA RAZVOJA

Nadaljnji razvoj občine bo odvisen predvsem od uspešnega uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in od doseganja skladnejšega razvoja gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Usmeritve na ravni republike in države, ki računajo s suficitom plačilne bilance v SRS že za obdobje 1986—1990 ter z dejstvom, da bo po zaključku osemdesetih let odpravljen plačilno-bilančni deficit tudi v državnem merilu, zahtevajo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju izjemno izvozno usmerjenost šišenskega gospodarstva. Organizacije združenega dela se bodo morale usmeriti v takšno proizvodnjo, katera bo sposobna ohranjati dinamično izvozno rast tudi v daljšem obdobju. Pri tem bosta kakovost in konkurenčna sposobnost celotne reprodukcijske verige odločilna dejavnika nadaljnjega razvoja.

Osnovna predpostavka prihodnjega razvoja je saniranje sedanjega gospodarskega položaja. Odplačevanje zapadlih, v preteklih letih najetih tujih in domačih kreditov bo bistveno zmanjševalo razpoložljiva sredstva za domačo porabo in akumulacijo do konca tekočega srednjeročnega obdobja ter v naslednjem obdobju.

Kljub vsem težavam bo potrebno zagotoviti tak obseg in strukturo akumulacije, ki bo omogočala nadaljnjo in usklajeno rast proizvodnje in družbeni razvoj. Možnost zagotavljanja potrebne akumulacije ne bo odvisna le od odrekanja na področju osebne, skupne in splošne porabe, ampak predvsem od učinkovitosti gospodarjenja ter od pravih odločitev in izvajanj na področju investicij. Vse to bo možno doseči z intenzivnim strukturnimi spremembami proizvodnje, širšim in kvalitetnejšim vključevanjem v mednarodno delitev dela, hitrejšim uvajanjem tehničnega napredka, rastjo produktivnosti in produktivnega zaposlovanja.

II. NALOGE IN USMERITVE NA GOSPODARSKEM PODROČJU

1. Ekonomski odnosi s tujino

Ekonomski odnosi s tujino so v srednjeročnem obdobju 1981—1985 postali vse pomembnejši dejavnik gospodarskega razvoja in tekoče gospodarske aktivnosti. Zaostajanje na tem področju v prejšnjih obdobjih je zahtevalo, da je v zadnjih letih med najpomembnejšimi cilji ekonomske politike na prvem mestu večje vključevanje v mednarodno delitev dela in zagotavljanje pozitivne plačilne bilance.

Te usmeritve je občinsko gospodarstvo v prvih treh letih tekočega srednjeročnega obdobja uspešno izvajalo, saj njegov delež predstavlja 46,1 % izvoza v Ljubljani in 9,5 % v republiki, s čimer je na prvem mestu med vsemi občinami. Pokritje konvertibilnega uvoza z izvozom se je od leta 1981 izboljšalo s 101 % na 116 % v letu 1983. Prav tako se je močno povečal konvertibilni izvoz blaga (v letu 1983 za več kot 30 %), takšna dinamika prasta pa se nadaljuje tudi v letu 1984.

Na osnovi tega lahko predvidevamo, da bo občinsko gospodarstvo do konca tega srednjeročnega obdobja uresničilo oziroma celo presežilo planirane naloge s področja ekonomskih odnosov s tujino.

Gospodarski razvoj v srednjeročnem obdobju 1986—1990 bo v veliki meri odvisen od usmeritev in doseženih

rezultatov na področju ekonomskih odnosov s tujino na podlagi dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Z dolgoročnim in stabilnim vključevanjem v mednarodno delitev dela, z razvijanjem čim širše fronte izvoznikov, skupnih naložb s tujimi partnerji doma in v tujini, raznih oblik proizvodnega sodelovanja z razvitimi deželami in z deželami v razvoju, ter uveljavljanjem ustreznih izvozne politike bo združeno delo lahko zagotovilo svoj nadaljni razvoj.

Takšne možnosti imajo predvsem organizacije združenega dela s področja strojegradnje, elektrotehnične, farmacevtske in kemične industrije ter posamezne organizacije združenega dela kovinsko predelovalne, tekstilne, lesne, papirne in živilske industrije, ki so že v prejšnjih letih veliko vlagale v proizvodnjo za izvoz in si s tem zagotovile ustrezne proizvodne programe, po katerih je na zunanjem trgu dovolj povpraševanja.

2. Industrija

Industrija, kot glavni nosilec gospodarske aktivnosti občine, je v obdobju 1981—1983 dosegala 7,5 % povprečno rast fizičnega obsega industrijske proizvodnje in tako pressegla planska predvidevanja. Dosežena rast industrijske proizvodnje je zadovoljiva, če upoštevamo, da so imele industrijske organizacije združenega dela stalne težave pri oskrbi z reprodukcijskimi materiali in surovinami, kar je posledica nezadostnega poslovnega in dohodkovnega povezovanja v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru, prav tako pa zoženih možnosti pri uvozu.

Boljšo preskrbo z reprodukcijskim materialom in surovinami bomo dosegli z večjim povezovanjem v reprodukcijskih verigah na načelu skupnega prihodka in dohodka ter s povečanjem izvoza.

Pogoji gospodarjenja so se konec sedemdesetih let toliko spremenili, da velika vlaganja v osnovna sredstva niso dala pričakovanih rezultatov, predvsem zaradi premajhne usmerjenosti v proizvodnje višje stopnje predelave na osnovi domačih surovin, repromaterialov in znanja, se pravi tiste proizvodnje, ki bi se lahko še hitreje vključevala v mednarodno delitev dela.

Zaradi zoženih materialnih možnosti in upadanja akumulativne sposobnosti gospodarstva se je investicijska aktivnost v srednjeročnem obdobju 1981—1985 močno umirila. Dodaten vzrok temu pa so bili slabo pripravljeni programi, ki niso ustrezali sprejetim družbenoekonomskim kriterijem. Ustrezni organi so pri preverjanju novih programov upoštevali njihovo naravnost na dohodkovno in izvozno uspešnost, na razvoj tehnološko intenzivnih panog, smotrno in racionalno porabo energije in surovin ter racionalno zaposlovanje. Tako so se pričeli izvajati le tisti investicijski programi, ki zagotavljajo devizno pozitivne učinke, tehnološko modernizacijo, odpravljanje ozkih grl v proizvodnji, racionalizacijo proizvodnje in dejansko pomenijo prestrukturiranje.

S selekcijo programov na osnovi družbenoekonomskih meril bo potrebno omejena sredstva za investicije usmerjati predvsem v industrijske programe, v tem okviru pa v tiste proizvodne programe, ki so razvojno-tehnološko intenzivni in omogočajo na dolgoročnih osnovah, s koriščenjem domačih prednosti, povečano vključevanje v mednarodno delitev dela. To so predvsem programi s področja strojegradnje, elektrotehnične, farmacevtske in kemične industrije, ter posamezni programi v kovinsko-predelovalni, lesni in živilski industriji.

S takšno spremembo v strukturi gospodarskih investicij bo možno zagotoviti nadaljevanje prestrukturiranja gospodarstva v korist izvoznih in razvojno-tehnološko intenzivnih dejavnosti.

Obenem bo potrebno v naslednjem srednjeročnem obdobju spodbujati nadaljnja vlaganja v racionalizacije, modernizacije, odpravo ozkih grl v proizvodnji in preusmeritve na domače surovine in repromaterialne ter v razvoj drobnega gospodarstva in to predvsem tam kjer bo s tem možno v najkrajšem času povečati proizvodnjo za izvoz oziroma jo preusmeriti v izvoz.

Za realizacijo skupno dogovorjenih prioriteten programov bo potrebno uveljaviti združevanje sredstev proizvodno, poslovno oziroma interesno povezanih organizacij združenega dela kot prevladujoč odnos financiranja. V tekočem srednjeročnem obdobju se takšno združevanje sredstev še ni dovolj uveljavilo.

3. Energija

Preskrba z energijo in energetskimi surovinami je pomembna razvojna naloga za celotno območje Ljubljane in se bo kot temeljitveni element obravnavala enotno na ravni mesta.

V energetski bilanci oskrbe bodo ohranile svojo vlogo elektrika, plin, nafta in premog.

Zaradi zastarelosti sistema mestnega plina se bo nadaljevalo s sanacijo plinskega omrežja, s čimer se bodo zmanjšale energetske izgube. Moč obstoječih vročevodnih virov je postala premajhna, izteka se 25 letna življenjska doba toplarniških virov, zaradi česar bodo potrebna usklajena investicijska vlaganja v toplotno Šiška, ki bo krila izpadlo moč v času prenove toplotne Meste.

Za zagotovitev potrebnih količin premoga bomo nadaljevali s sovlaganji v razvoj premogovnikov v republiki in Jugoslaviji.

4. Kmetijstvo

Kmetijstvo je doseglo v tekočem srednjeročnem obdobju načrtovano 3 % letno rast tržne kmetijske proizvodnje. Doseženi rezultati so posledica vsestranske aktivnosti in tesnega sodelovanja vseh činiteljev, ki delujejo na področju kmetijstva v občini in sklade za intervencije v kmetijstvu in porabe hrane občin mesta Ljubljane. V obdobju 1981—1985 je kmetijstvo občine izgubilo okoli 150 ha kvalitetnih kmetijskih zemljišč zaradi izgradnje avtoceste in ostalih objektov. Z boljšimi agrotehničnimi ukrepi in strokovnim delom cpspeševalne službe so rezultati v skladu s planskimi predvidevanji.

Za obdobje 1986—1990 se moramo na področju pospeševanja kmetijstva v občini sprijazniti z zmanjševanjem prispevkov iz občinskega proračuna. Sredstva za pospeševanje kmetijstva bodo morala biti zagotovljena iz sklada za intervencije v kmetijstvu in porabe hrane občin mesta Ljubljane.

Spremenjeni kreditni pogoji ter občutno povečana obrestna mera, bodo v veliki meri vplivali na odločitve kmetijskih proizvajalcev za nova vlaganja, s tem pa tudi na povečanje kmetijske proizvodnje.

Dosledno bomo spoštovali kmetijsko zakonodajo ter vsa zakonska določila, ki so v povezavi z zaščito in izkoriščanjem proizvodnih kmetijskih zemljišč. Povečano kmetijsko proizvodnjo bomo dosegli na račun uvajanja sodobne tehnologije, izboljšave kmetijskih zemljišč, povečanje hektarskega pridelka, selekcijsko rejo živine, intenziviranjem proizvodnje ter boljšo storilnostjo. V hribovitem območju naše občine bomo nadaljevali z izvajanjem programa o revitalizaciji hribovskih vasi.

5. Promet in zveze

V mestnem potniškem prometu smo si stalno prizadevali za izboljšanje delovanja in kakovosti storitev mestnega potniškega prometa. Kljub povečanju voznega parka in uvedeni racionalizaciji prog na nekaterih relacijah ter na novo uvedenih povezavah na deficitarnih področjih, nam v tem obdobju še ni uspelo zagotoviti dovolj hitrega in dovolj udobnega prevoza potnikov, zlasti ne v prometnih konicah.

Urejanje primestnega potniškega prometa je temeljilo na povečanem sodelovanju med železnico in avtobusnimi prevozniki.

Hkrati z postopno gradnjo prometne infrastrukture smo nadaljevali z prilagajanjem ureditve prometa.

Zgrajene osnovne obvoznice in avtocesta Ljubljana—Naklo, ki bodo končane do konca tega srednjeročnega obdobja bodo za področje Šiške pomenile razbremenitev lokalnih cest.

Na področju PTT prometa so bile v Šiški praktično realizirane ali so tik pred zaključkom vse naloge: dograditev pošte v Dravljah, razširitev telefonske centrale v Šiški in izgradnja krajevnega kablanskega omrežja v Dravljah. Zelo velika pa je še vedno razlika med potrebami prebivalcev v primestnih in vaških naseljih in finančnimi možnostmi in v tem srednjeročnem obdobju ne bo odpravljena.

6. Trgovina

V trgovini so si organizacije združenega dela v obdobju 1981—1983 prizadevale za širjenje in krepitev dohodkovnih vezi s proizvajalnimi organizacijami združenega dela, ven-

dar je bilo zaradi nizke akumulativne sposobnosti trgovine dohodkovno povezovanje nezadovoljivo in prepočasno.

Trgovina si tako ni zagotovila mesta aktivnega člana v reprodukcijskih verigah in je dosegala slabše finančne rezultate, ki se odražajo v nizki stopnji akumulacije, v zmanjšani reprodukcijski sposobnosti trgovine za vlaganja v njen razvoj in razvoj proizvodnje, v pomanjkanju cbratnih sredstev, porastu zadolževanja in v nizki ekonomičnosti poslovanja. Predvsem trgovina na drobno je bila v tem srednjeročnem obdobju v neugodnem družbeno-ekonomskem položaju, ker je poslovala z zamrznjenimi maržami v absolutnih zneskih.

Planske usmeritve na področju trgovine so se nanašale na razširitev preskrbovalne mreže, vendar se je investicijska dejavnost v trgovini v obdobju 1981—1983 umirjala. Investicije na področju trgovine so bile pretežno usmerjene v izgradnjo skladiščnih objektov in v adaptacijska dela. Trgovina z občini, kljub velikim potrebam po kapacitetah v novih stancovanjskih soseskah, ni bistveno povečala obsega prodajnih površin na prebivalca.

V letih 1981—1984 so bili na področju trgovine zgrajeni naslednji važnejši objekti: oskrbovalni center Emona v Dravljah, samopostrežna trgovina DO Loka Škofja Loka v Preski in skladiščno-prodajni center Lesnine na Verovškovi.

V obdobju 1986—1990 bomo na področju trgovine pospeševali samoupravno organizirano preskrbo z osnovnimi življenjskimi proizvodi. Na osnovi kvalitetnejših družbeno-ekonomskih odnosov med proizvodnjo in trgovino, kateri bodo zagotavljali večjo akumulativnost trgovine, se bodo trgovske organizacije združenega dela vključevale v izgradnjo nakupovalnih centrov v stanovanjskih soseskah (Dravljice, Podutik). Da bomo zadržali zadovoljivo oskrbo prebivalstva z osnovnimi življenjskimi potrebščinami bodo trgovske organizacije združenega dela v naslednjem srednjeročnem obdobju še naprej sodelovale s skladom za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane ččin mesta Ljubljane.

7. Turizem in gostinstvo

Zaostrene ekonomske razmere so vplivale na ekonomski položaj turizma in gostinstva kot panoge, saj se njen delež v družbenem proizvodu občine ni povečal. Novih kapacitet na območju občine ni, razen posodobitev v Motelu Medno in Hotelu Ilirija. V kampu Dragočajna smo pridobili nove površine in odpravili največje pomanjkljivosti.

V zasebnem sektorju gostinstva je bilo odprto več novih, specializiranih obratov z večjim številom sedežev; delež prodaje hrane kljub temu ne presega deleža pijač. Zasebna iniciativa v kmečkem turizmu je zaradi izredno slabih bančnih kreditnih pogojev, prepovedi investiranja tovrstnih naložb iz proračuna praktično blokirana in napredka na tem področju kljub pripravljenosti pospeševalne službe in kmetov ne bo. Prav tako je izkoriščenost tovrstnih kapacitet premajhna zaradi pomanjkljive reklame.

Urejanje rekreacijskih centrov v bližnji okolici Ljubljane ne napreduje v predvidenem obsegu, niti ni prišlo do konkretnega vključevanja teh centrov v skupni mestni program razvoja turizma.

8. Gradbeništvo

Velik obseg naložb je v preteklosti vplival na ekstenziven razvoj gradbeništva. Prav zato je ob neugodnih gospodarskih gibanjih ta panoga še občutljivejša in se le z velikimi težavami prilagaja zmanjšanemu obsegu del.

V strukturi gradbene dejavnosti v občini Ljubljana-Siška so zastopane le visoke gradnje ter zaključna dela v gradbeništvu, katerih poslovna politika je temeljila na opravljanju vsakovrstnih del.

Zmanjšane zahteve investitorjev so pripeljale gradbene organizacije do spoznanja, da bodo morale zmanjšati kapacitete, hkrati pa se organizacijsko in tehnološko reorganizirati za kvaliteten razvoj in racionalizacijo dela.

Gradbeništvo bo v nadaljnjem razvoju moralo reševati svoje probleme kompleksno in usklajeno, opirajoč se vse bolj na lastne moči in domače znanje.

V občini Ljubljana-Siška je gradbeništvo organizirano v temeljnih organizacijah in preko delovnih organizacij povezano v sestavljene organizacije. Prav v tej organiziranosti moramo iskati osnovo za prodor na zunanje trge.

9. Drobno gospodarstvo

Pri drobnem gospodarstvu moramo ločiti družbeni in zasebni sektor. Družbeni sektor je v večini primerov dobro organiziran in predstavlja najbolj prilagodljiv del gospodarstva, vendar tudi na tem področju prevladuje industrijski način proizvodnje pred storitvami. Premalo je še povezav med industrijo in enotami drobnega gospodarstva, ker nobena od organizacij noče opustiti obstoječih programov. Prav zato je razvoj družbenega sektorja drobnega gospodarstva zaostajal v celotnem srednjeročnem obdobju za povprečnim razvojem gospodarstva. Na tako stanje so vplivale še zaostrene gospodarske razmere in premajhne možnosti tega dela gospodarstva, da bi se samo neposredno vključevanje v mednarodno delitev dela oziroma da bi iztržilo ustrezen delež pri izvajanju kooperantskih del za izvoz.

Število pogodbenih organizacij se ni povečalo; kljub zelo dobrim dosežkom Tibe zaenkrat ni interesa za ustanovitve novih POZD in jih tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju ne pričakujemo.

Samostojni nosilci osebnega dela so povečali število obratovalnic, ne pa tudi število v njih zaposlenih delavcev. Razvoj storitvene obrtne dejavnosti ovira pomanjkanje primernih najemnih prostorov, premajhna finančna sredstva nosilcev samostojnega osebnega dela in njihova sorazmerno nizka kreditna sposobnost. Za razvoj proizvodne obrti pa obstajajo ovire v opredelitvi prostora, kjer naj bi imeli takozvane posebne obrtne cone za hrupnejšo obrt. Za ureditev takih con je potrebno založiti veliko denarja, ki ga pa komunalna skupnost nima, investitorjev za celo conc pa tudi ni.

III. KOMUNALNO IN STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

1. Urejanje prostora

Razvojne možnosti občine Ljubljana-Siška na področju urejanja prostora so po eni strani realno uokvirjene v pogoje, ki jih določajo obstoječe naravne in ustvarjene danosti ter sprejete širše družbene usmeritve, po drugi strani pa dinamika ureditvevanja v okviru teh možnosti zavisi predvsem od materialne usposobljenosti ter stopnje predhodnih priprav, ki so bile izvršene že v tekočem oziroma prejšnjih srednjeročnih obdobjih.

Večji del nižinskega območja občine je spričo geoloških in pedoloških značilnosti dolgoročno namenjen razvoju kmetijstva, pri čemer je mnogokje kmetijski interes združen še s potrebo po varovanju podtalnice (območje južno od Save, Skaručensko polje in Sorško polje).

Hribovito območje Polhograjskih Dolomitov, Rašiško-Dobenskoga masiva in Šmarne gore je v skladu s predstavami prebivalstva v širšem zaledju potrebno obravnavati prvenstveno kot del rekreacijskega zaledja Ljubljane. Spričo konfiguracije terena ter skromnih možnosti opremljanja s komunalno, energetsko in prometno infrastrukturo na navedenih višinskih območjih ni možnosti za organiziranje večjih naselitvenih zmogljivosti.

Naštete okoliščine omejujejo možnosti za razvoj nekmetijskih dejavnosti na sorazmerno ozko območje na obrobju strnjene mestne aglomeracije in v vplivnem območju glavnih prometnih koridorjev v smeri proti Medvodam ter Šmartnem oziroma naprej proti Vodicam. Pri tem pa tako stopnja priprave kot tudi potrebe zaenkrat še ne narekujejo ekspanzije naselitvenih in proizvodnih zmogljivosti v manj kvalitetna območja med Skaručno, Pirničami in Smedniškim hribom že v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Strategija racionalne rabe razporejenih zazidljivih površin narekuje, da gradnji objektov za lokacijsko zahtevne dejavnosti (naravni pogoji, opremljenost z infrastrukturo) dolgoročno namenimo zazidljive površine na ravnem terenu, ki so po obsegu zelo omejene, medtem ko lahko lokacijsko elastičnim dejavnostim namenimo zazidljive površine na nekoliko zahtevnejšem terenu. Aktivnosti pri gradnji stanovanj, spremljajočih dejavnosti ter poslovnih in proizvodnih zmogljivosti izhajajo iz potrebe po uresničevanju dogovorjenih širših družbenih ciljev ob sočasnem razreševanju lokalnih problemov, vse to pa ob predpogoju sočasne gradnje komunalnih, prometnih in energetskih naprav, ki so eden bistvenih pogojev izenačevanja pogojev bivanja v mestu in primestju. Z vidika racionalne rabe družbenih sredstev, ki so bila v preteklosti že investirana

v komunalno, prometno in energetska infrastrukturo, je gradnja primerjalno cenejša na območjih, kjer taka infrastruktura že obstaja, oziroma se že sicer gradi zaradi razreševanja lokalnih problemov. Z izgradnjo avtoceste, kanalizacijskega zbiralnika od Povodja do Broda, vodnih črpališč vzhodno od Skaručine in ostalih obstoječih ter načrtovanih investicij se spreminja pomen nekaterih naselij severno od Save z vidika njihove primernosti v kontekstu razvojnih konceptov celotne Ljubljane. Novoustvarjene primerjalne prednosti so osnova za pripravo konkretnih razvojnih načrtov za naslednja srednjeročna obdobja. Prav tako obstajajo tudi možnosti glede gradnje na nekaterih drugih komunalno opremljenih območjih. Do ločene možnosti obstoje tudi pri rekonstrukciji starejših, že pozidanih predelov, še zlasti če so te gradbene aktivnosti združene s prenovo.

Pomembna okoliščina, ki jo moramo upoštevati pri analizi razvojnih možnosti na področju urejanja prostora je čas, potreben za izvedbo vseh postopkov v procesu samoupravnega odločanja. Ta čas je marsikdaj zaviralno vplival na dinamiko uresničevanja načrtov, ki so bili v načelu dogovorjeni že predhodno, o njihovih podrobnostih pa se je marsikdaj razvila zelo dolga in včasih tudi kontroverzna razprava. V preteklosti je sistem javnega odločanja dosegel sorazmerno veliko demokratično širino, ni pa še bila vselej in povsod dosežena tudi zadostna tvornost, sistematičnost in učinkovitost samoupravne razprave.

V luči opredelitev dolgoročnih planskih dokumentov Ljubljana 2000 je pri razmišljanjih o razvoju občine v pogojih širših regionalnih izhodišč možno dopustiti dodatne ali pa kvalitativno povsem novougotovljene razvojne možnosti, katerih uresničitev pa v srednjeročnem obdobju 1986–1990 še ni aktualna. Ta nova spoznanja bodo skupaj z ostalimi že sprejetimi dolgoročnimi opredelitvami predmet podrobnejšega proučevanja in načrtovanja v okviru priprav za naslednje srednjeročno obdobje.

2. Komunalno gospodarstvo

Na področju komunalnega gospodarstva so razvojne možnosti uokvirjene v skromnejše materialne pogoje, kar je razumljiva posledica zaostrenega gospodarskega položaja. Te okoliščine terjajo čimvečjo racionalnost na področju vzdrževanja, še zlasti naprav in objektov kolektivne komunalne rabe, ter na področju investicij v razširjeno reprodukcijo. Samoupravna komunalna skupnost ljubljanskih občin, ki je v ustanavljanju, ter SIS za ceste ljubljanskih občin bosta mesto usklajevanja interesov, kar bo terjalo ustrezen napor delegatov in še zlasti strokovnih služb, saj usklajevanje nedvomno ne bo povsem enostavno v situaciji velikih potreb in skromnejših možnosti. Na območju občine Ljubljana-Siška je realno ocenjevati možnost uresničitve predvsem nekaterih že doslej načrtovanih investicij v krajevnih skupnostih, katerih izvedba se prenaša iz sedanjega srednjeročnega obdobja ter tiste investicije v razširjeno reprodukcijo, ki pogojujejo sočasno izvedbo planov na področju stanovanjske in poslovne gradnje ter prenove.

a) Na področju izgradnje cestnega omrežja predstavljajo investicije, ki so bile na območju občine uresničene v minulih 10 letih dolgoročno razrešitev prometnih problemov in kvalitetno osnovo, na katero bo navezana tudi bodoča zasnova namenske rabe prostora. V primerjavi s temi dosežki, ki so razrešili probleme tranzitnega daljinskega transporta skozi območje občine, so primerjalno bolj preproste naloge, ki naj izboljšajo lokalno prometno dostopnost v posameznih primestnih naseljih. Med tovrstne naloge sodi tudi potreba po ureditvi varnostno problematičnih potočkov tranzitnih cest skozi vaška naselja, zagotovitev izboljšave povezave med območjem Medvod in Pirničami ter širitev javnega potniškega prometa v primestna naselja. Vse to so naloge, katerih uresničevanje je možno izvajati etapno tudi zato, ker je njihov pomen predvsem lokalni.

b) V tekočem srednjeročnem obdobju je bilo, oziroma še bo razrešeno vprašanje vodooskrbe vseh nižinskih območij občine. Z izgradnjo vodovoda do Dornic in Zapog so se vsa nižinska naselja navezala na obstoječe vodovodne sisteme (Mestni vodovod, Vodovod Kranj in Hidrometal Menoš), čeprav še ni zadovoljivo razrešeno vprašanje kvalitete in količine vodooskrbe v teh naseljih. Zagotovitev zadostnih količin pitne vode z ojačitvijo obstoječih in usposobitvijo novih virov ter izgradnja vodohra-

mov postaja osrednja problematika, ki jo je potrebno razrešiti v prihodnje. Prav tako terja pojačano pozornost vprašanje vodooskrbe višinskih naselij na območju Polhograjskih Doomitov ter vprašanje povezave Rašice z nižinskim vodovodnim sistemom Mestnega vodovoda.

c) Z izgradnjo kanalskega zbiralnika od Povodja do čistilne naprave na Brodu bo ustvarjena dodatna osnova za izgradnjo enotnega in med seboj povezanega kanalizacijskega omrežja na celotnem nižinskem območju občine južno od Pirnič, Šmarne gore in Rašice, medtem, ko bo območje Vodice lahko začasno navezano le na lastno lokalno čistilno napravo. Problemov na področju odvajanja odpadnih voda je precej, saj je velik del območja občine zavarovan z varstvenimi pasovi, na katerih je zahteven ustrezen sanitarni režim za ohranitev kvalitete pitne vode za celotno Ljubljano. Spričo tega je močno omejen razvoj številnih naselij. Vse to terja povečane napore za zagotovitev sredstev za izgradnjo kanalizacijskega omrežja ne le na območjih novo predvidene gradnje ter obstoječih primestnih naselij, ampak tudi za izgradnjo potrebnih čistilnih naprav na območjih organizirane kmetijske proizvodnje.

d) Na področju energetike so možnosti razširitve mreže omejene zaradi precejšnje obremenjenosti obstoječih virov. Spričo tega je z daljinskim ogrevanjem možno računati le v območjih organizirane stanovanjske in poslovne gradnje ter prenove. Omejene možnosti na tem področju še ne obetajo hitre odprave tistega onesnaženja ozračja, katerega izvor je v individualnih kuriščih.

e) Urejanje stavbnih zemljišč je v funkciji planov stanovanjske, poslovne in industrijske gradnje uokvirjeno v omejene možnosti glede razširjene reprodukcije naprav individualne komunalne rabe. Poleg teh omejitev, ki izvirajo iz skromnejših materialnih možnosti, upošteva področje priprave in urejanja stavbnih zemljišč tudi dodatne omejitve, ki izhajajo iz zaostrenih prioritet pri namenski rabi prostora.

3. Stanovanjsko gospodarstvo

Sorazmerno dolg proces priprave na stanovanjsko gradnjo, vključno s postopki samoupravnega odločanja, upravnimi in tehničnimi postopki, omejujejo realne možnosti stanovanjske gradnje v prihodnjem srednjeročnem obdobju na tista območja za katera je dokumentacija bodisi že izdelana ali pa vsaj v pripravi.

Možnosti in potrebe na območju občine Ljubljana-Siška so valorizirane v kontekstu razvojnih možnosti in potreb celotne Ljubljane. Prostorske karakteristike območja vseh petih ljubljanskih občin, primerjalne prednosti posameznih lokacij v tem območju z vidika opremljenosti s prostorsko infrastrukturo ter distribucija delovnih mest in spremljajočih dejavnosti omejujejo te možnosti na sorazmerno majhno število lokacij v ožjem gravitacijskem območju mesta. Sorazmerna dislociranost Medvod s precejšnjimi lastnimi proizvodnimi potenciali ter potrebami po novih stanovanjih za tamkajšnje prebivalstvo terjajo, da to območje obravnavamo kot enovito celoto, ki svojih stanovanjskih potreb ne bo zmogla reševati v organiziranih soseskah znotraj ožjega območja Ljubljane.

Podoben je položaj Vodice, kjer so potrebe večje tudi zaradi izgradnje proizvodnih zmogljivosti v tamkajšnjem območju (Donit).

Za minulo obdobje izvajanja stanovanjske gradnje je značilno, da je bila samoupravna stanovanjska skupnost preokupirana predvsem z operativnimi nalogami pri uveljavljanju novega sistema na osnovi zakona o stanovanjskem gospodarstvu, manj pa je bila usmerjena v dolgoročne razvojne naloge ter načrtovanje bodoče gradnje. Gradnja, ki se je izvajala do vključno leta 1984, je bila skoraj v celoti načrtovana še v pogojih prejšnjega stanovanjskega sistema v začetku 70 let, ko so imele na stanovanjskem področju ključno vlogo asociacije gradbenih organizacij. Spričo tega so za stanovanjsko gradnjo pripravljena predvsem območja za katera je dokumentacija v preteklosti pripravljala komunalna skupost.

Daljša časovna večja možnost organizirane stanovanjske gradnje je zlasti na območju Podutika, na ostalih lokacijah pa so možnosti omejene na manjša števila stanovanj (večinoma po nekaj deset). Na teh lokacijah gre predvsem za dopolnilno gradnjo na delno že pozidanih območjih, za rekonstrukcijo starejših predelov ali pa za njihovo prenovo (zlasti na območju Stare Šiške).

Na že izdelanih načrtih, oziroma tistih, ki so že v izdelavi ter v pripravi, temelji kvantitativna ocena možnosti glede stanovanjske gradnje v naslednjem srednjeročnem obdobju:

1. Bločna gradnja

— ŠS 7/1 Dravlj	140 stanovanj
— ŠS 12 Podutik II	1000 stanovanj
— ŠS 107 Šentvid-Valilnica	40 stanovanj
— ŠS 108 Šentvid	60 stanovanj
— ŠS 218/3 Vodice	60 stanovanj
— ŠS 5/2 Pod Hribom	70 stanovanj
— 117/3 Medno	60 stanovanj
— ŠS 1/1, 1/2 Stara Šiška	300 stanovanj
— MeS 8/1 Svetje	170 stanovanj
— MeS 7/3 Preska	200 stanovanj
Skupaj:	2100 stanovanj

2. Individualna gradnja

— ŠS 12/4 c Podutik	45 stanovanj
— ŠS 12/3 a, 3 c, 6 c Podutik	40 stanovanj
— ŠS 110 Vižmarje nad klancem	30 stanovanj
— ŠS 218/3 Vodice	70 stanovanj
— ŠS 117/3 Medno	20 stanovanj
— ŠS 115 Stanežiče	55 stanovanj
— MeS 2 Sora	20 stanovanj
— MeS 10/2 Žeje	50 stanovanj
— MeS 16/3 Pirniče	120 stanovanj
Skupaj:	450 stanovanj

Zgornje številke so aproksimativne, vključujejo pa tudi nekatere soseske, ki naj bi bile vsaj delno pričete že v tem srednjeročnem obdobju. Prav tako pa te ocene temelje na predpostavki, da ne bo pomembnejših zamud pri sprejemanju tiste dokumentacije, ki je še v izdelavi. V naštetih približno 2550 stanovanj so všteta tudi stanovanja za upokoјence v Medvodah.

Spričo poostrene skrbi po racionalnem ravnanju z razpoložljivimi zemljišči, je postala še bolj problematična odsotnost organizirane skrbi za usmerjanje zasebne stanovanjske gradnje. V preteklosti so uspeli zaživeti nekatere stanovanjske zadruge, vendar je bila njihova uspešnost v večji meri posledica volontaristične zavzetosti posameznikov v njih, manj pa odraz organizirane skrbi za to področje. Pomanjkanje dolgoročne sistematičnosti je prav tako prisotno na področju odprave barak, ter stanovanj 6. in 7. kategorije. Odsotnost organizirane zamenjave stanovanj s posredovanjem služb samcupravne stanovanjske skupnosti pa onemogoča hitrejšo in učinkovitejšo racionalizacijo uporabe obstoječega stanovanjskega sklada.

IV. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

V analizi razvojnih možnosti družbenih dejavnosti za obdobje 1986—1990, so povzeti bistveni elementi in ocene z vidika:

— vsebinske navezave tekočega planskega obdobja z naslednjim,

— možnosti za zagotavljanje osnovnih pogojev glede uresničevanja prednostnih ciljev nadaljnjega družbenega razvoja v občini Ljubljana-Šiška, ki je vključen kot sestavni del v enotni gospodarski, družbenopolitični in kulturni prostor mesta Ljubljane,

— predpostavke, da bomo v obdobju 1986—1990 v občini Ljubljana-Šiška v glavnem ohranjali doseženo raven družbenega standarda s tendenco upadanja, ki bo prisotna predvsem v letu 1989 in 1990.

	Bežigrad	Center	Moste-Polje	Šiška	Vič-Rudnik	Ljubljana
Število učencev	6.571	4.613	7.701	9.158	7.989	36.032
Količnik učne izmene	1,13	1,00	1,21	1,33	1,15	1,18
Število učencev v COS	1.242	1.120	764	1.119	672	4.917
% učencev v COS	18,9	24,3	9,9	12,2	8,4	13,6
Število učencev v PB	1.314	754	1.527	1.936	1.598	7.129
% učencev v PB	20	16,3	19,8	21,1	20,0	19,8
Ocena št. učen. za šol. l. 1984/85	6.799	4.649	8.050	9.391	8.041	36.924

1. Družbena vzgoja in varstvo predšolskih otrok

Družbeno organizirano vzgojo in varstvo predšolskih otrok bomo v obdobju 1986 do 1990 izvajali v okviru obstoječe mreže štirih VVO in 31 zunanjih enot.

Z izgradnjo vzgojno varstvenega objekta v KS Dolomitski odred, ki bo predan namenu konec leta 1984 z zmogljivostjo do 250 otrok in s pridobitvijo prostora 60 do 70 otrok v KS Na Jami, bo znašala skupna prostorska zmogljivost vzgojno varstvene mreže v začetku novega planskega obdobja — okoli 5100 mest.

Porast števila predšolskih otrok v naslednjem planskem obdobju za okoli 1600 otrok bo predvsem posledica stanovanjske gradnje na območju KS Podutik, Medvode, Vodice.

Število predšolskih otrok se bo povečevalo zlasti v KS Podutik, Dolomitski odred, Dravlj, Bratov Babnik in Koseze, kjer bo v naslednjem srednjeročnem obdobju največ odklonjenih otrok v starosti do treh let.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo zmogljivosti za izvajanje družbenega varstva in vzgoje predšolskih otrok znašale okrog 5.300 mest.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bodo prekoračene prostorske zmogljivosti do 30% zlasti v VVO Koseze in v VVO Andersen, z delnim upadanjem števila predšolskih otrok pa bodo soočene VVO Najdihojca in R. Dragar. Zaradi tega bo potrebno v proste zmogljivosti navedenih dveh VVO vključevati otroke iz območij KS Koseze, Podutik, Dravlj in Dolomitski odred, ki bodo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju še vedno soočene s prostorskimi primanjkljajem kljub izgradnji vzgojno varstvenega objekta v KS Dolomitski odred.

V kolikor bo potekala stanovanjska gradnja v KS Podutik v skladu s terminskim planom, bi bilo potrebno proučiti možnost, da se v tej KS do leta 1990 zgradi vrtec z zmogljivostjo za okoli 250 otrok.

Vključenost predšolskih otrok v družbeno organizirano varstvo in vzgojo bo na območju občine Ljubljana-Šiška v prvih treh letih novega srednjeročnega obdobja nad povprečjem Ljubljane, v letu 1989 pa bo zaradi stanovanjske gradnje in povečevanja števila predšolskih otrok v upadanju, ki bo prisotno tudi v letu 1990, ko bo vključenost otrok v VVO pod povprečjem Ljubljane.

Projekcija izvajanja družbeno organiziranega varstva predšolskih otrok za obdobje 1986—1990.

Leto	Št. vseh otr. (0—6 let)	Št. otrok v dnev. var.	Št. otrok v VD	Št. otrok v raz. odd.	Skupaj	% vključen.
1985	8236	4964	145	21	5130	62,3
1986	8307	4964	157	21	5142	61,3
1987	8625	4964	163	21	5148	59,7
1988	9038	4964	169	21	5154	57,0
1989	9500	4964	175	21	5160	54,3
1990	9891	4960	181	21	5166	52,2

Iz tabele je razvidno, da bo območje občin Ljubljana-Šiška do leta 1990 glede vključenosti otrok v družbeno organizirano varstvo ne le pod povprečjem Ljubljane, temveč tudi pod povprečjem vključenosti otrok, ki smo jo načrtovali s planom za obdobje 1981—1985.

2. Izobraževanje

Osnovno šolstvo

Osnovno šolski standard je v občini Ljubljana-Šiška bistveno poddimenzioniran v primerjavi z ostalimi ljubljanskimi občinami, kar potrjujejo naslednji podatki za šolsko leto 1983/84:

Iz primerjalnih podatkov je razvidno, da ima območje občine Ljubljana-Siška najvišji količnik učne izmene in največje število učencev, kar bo prisotno tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju. Bistveno zaostajanje glede vključevanja učencev v celodnevno osnovno šolo bo prisotno tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Območje občine Ljubljana-Siška je imelo po podatkih registra prebivalstva koncem leta 1983 9950 šolobveznih otrok. Glede na to, da znašajo prostorske zmogljivosti osnovnih šol v občini — učni prostor le za 9206 učencev in ne pokrivajo potreb, se okoli 600 učencev vključuje v osnovnošolski pouk v osnovne šole občine Center in v osnovne šole drugih ljubljanskih občin.

Osnovno šolska mreža bo do leta 1986 dopolnjena z izgradnjo osnovne šole v KS Bratov Babnik, ki bo imela 18 učilnic.

Z dvoizmenskim poukom se bodo še nadalje soočale osnovne šole Milan Mravlje v KS Dravljje, OŠ Veljko Vlahovič v KS Koseze, zaradi stanovanjske gradnje v KS Podutik pa bo izvajala dvoizmenski pouk tudi osnovna šola v KS Bratov Babnik. Zaradi tega bi bilo potrebno proučiti možnosti, da se do leta 1990 zgradi osnovna šola v KS Podutik za 500 do 600 učencev, kar bi bistveno izboljšalo osnovnošolski standard na območju petih KS z največjim številom stanovanj in mladih družin.

Do leta 1990 se bo število šolobveznih otrok na območju občine Ljubljana-Siška še nadalje povečevalo. Zaradi tega bo potrebno usmerjati napore v smotrno izrabo celotnega fonda osnovnošolskega prostora in kadrovskih zmogljivosti, da bi se zagotovili uravnoteženi pogoji za izvajanje osnovnošolskega pouka v občini, ki bo tudi v obdobju 1986—1990 glede šolskega standarda še nadalje pod povprečjem Ljubljane.

Usmerjeno izobraževanje

Srednja šola tehničnih strok Litostroj

V povezavi z Litostrojem in drugimi uporabniki bo navedena šola tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju izobraževala mladino in delavce za začetek dela druge do vključno pete stopnje zahtevnosti in usposabljala delavce ob delu. Obseg izobraževanja bodo narekovale neposredne potrebe Litostroja in drugih OZD, v skladu s svojimi plani pa jih bosta opredeljevali tudi Izobraževalna skupnost SRS za metalurško in kovinsko predelovalno usmeritev ter Izobraževalna skupnost SRS za elektrotehnično usmeritev.

V obdobju 1986—1990 se bo izobraževalo v srednji šoli tehničnih strok Litostroj okoli 1110 učencev v 37 oddelkih s povprečno vključenostjo 30 do 32 učencev na oddelke. Srednja šola bo izvajala pouk v dveh izmenah.

Navedena srednja šola nujno potrebuje telovadnico s prostori za interesne dejavnosti. Pomanjkanje navedenega prostora namreč resno ovira uresničevanje vzgojne funkcije šole in rednega pouka telesne vzgoje. Za izvajanje vsaj osnovnega izobraževalnega programa bo potrebno posodobiti in dopolniti tudi opremo v šolskih delavnicah ter nekaterih specializiranih učilnicah za strokovno teoretične predmete, zlasti v kovinsko predelovalni usmeritvi.

Srednja šola za elektroniko

Osnovni problem te srednje šole izhaja iz pomanjkanja prostora za izvajanje praktičnega pouka, ki ga bo potrebno pridobiti že v letu 1985, da bi bila šola verificirana za izvajanje programa elektronike. Sočasno s adaptacijo Doma centra strokovnih šol na Prušnikovi 14 pa bi bilo potrebno šoli zagotoviti tudi finančna sredstva za nakup ustrezne opreme, ki je bivaša gimnazija ni imela.

Šola se zaradi nizkih osebnih dohodkov sooča tudi s kadrovskim primanjkljajem, pri čemer zlasti izstopa deficit diplomiranih inženirjev elektrotehnike.

Uspešnost delovanja Srednje šole za elektroniko bo zaradi navedenih razlogov oziroma evidentiranih pomanjkljivosti v celoti odvisna od sanacije obstoječega stanja in od dokončne opredelitve mreže šol, ki bodo v Ljubljani izvajale program elektronike.

ZG-ZSC — TOZD Železniška srednja šola Ljubljana

Specialne učilnice šole so dobro opremljene, razen učilnice za pouk fizike, ki bo pridobljena v letu 1984. Opremljenost učilnic za poučevanje strokovno teoretičnih predmetov ni ustrezna in jo bo potrebno dopolniti. Šoli primanjkujejo tudi učne delavnice, ki naj bi bile pridob-

ljene z dograditvijo in funkcionalno preureditvijo obstoječega objekta.

Kadrovska problematika šole se nanaša na pomanjkanje kadra za poučevanje matematike, fizike in strokovno tehničnih predmetov, za kar šoli kljub večkratnim razpisom (enako kot šoli za elektroniko) ne uspeva zagotoviti ustreznega kadra (elektro in strojni inženir). Šola bo morala v naslednjem obdobju ustrezno adaptirati dom in objekt družbene prehrane v skladu z obstoječimi normativi in dejanskimi potrebami šole.

3. Raziskovalna dejavnost

Občinska raziskovalna skupnost bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju nosilka politike nadaljnjega razvoja raziskovalne dejavnosti na območju občine, ki bo soodvisen od:

- dchodkovnega povezovanja OZD materialne proizvodnje in združevanja sredstev za raziskovalno dejavnost,

- priliva finančnih sredstev za financiranje programa raziskovalne dejavnosti ORS, pri čemer delitveno razmerje (10 % sredstev za program ORS, 80 % sredstev za program mestne raziskovalne skupnosti in 10 % za program republiške raziskovalne skupnosti) ne ustreza dejanskim potrebam ORS.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo program občinske raziskovalne skupnosti vseboval pospeševanje raziskovalne dejavnosti na vseh nivojih in pospeševal inovativno dejavnost. Skupni raziskovalni program pa bo v Ljubljani izvajala mestna raziskovalna skupnost.

4. Zdravstvo

Z izgradnjo zdravstvenega doma v Medvodah, ki bo predan namenu v letu 1984, bo na območju občine Ljubljana-Siška v celoti dopolnjena mreža zdravstvenih objektov. Tako bomo osnovno zdravstveno varstvo v obdobju 1986 do 1990 izvajali v okviru ZD Ljubljana — TOZD osnovnega zdravstvenega varstva Šiška:

- v enotah Šiška, Medvode, Sentvid,
- v obratnih ambulantah v DO Iskra Pržan, Iskra Feriti, Integral, Union, Litostroj, Lek, RSNZ (samoupravni sporazum o neposredni svobodni menjavi dela),
- na podlagi pogodb pa se bo osnovno zdravstveno varstvo izvajalo v DO Tiki, Avtomontaža, Rašica, Dekorativna, Vegrad in Ingrad.

Na podlagi neposredne svobodne menjave dela bodo v okviru TOZD osnovnega zdravstvenega varstva Šiška izvajali zobozdravstveno dejavnost ambulanta v DO Lek, Litostroj in v Iskra Pržan, na podlagi pogodb pa zobozdravstvene ambulante v DO Tiki in Avtomontaža.

V navedeno zdravstveno mrežo bodo vključne tudi šolske zobne ambulante v OŠ Rihard Jakopič, Stane Kosec, Milan Mravlje in Veljko Vlahovič. Tako se območje občine Ljubljana-Siška vključuje v novo srednjeročno obdobje s potrebnim fondom zdravstvenega prostora, na osnovi katerega bo možno uspešno zagotavljati uresničevanje celotnega programa zdravstvene dejavnosti. Ugotovitev se nanaša tudi na dejstvo, da so vsi zdravstveni objekti ustrezno opremljeni in kadrovsko pokriti v skladu z obstoječimi normativi, razen dispanzerja za predšolske otroke v zdravstveni enoti Šiška, ki je kadrovsko poddimenzioniran.

5. Socialno varstvo

Materialno in socialno varnost si bodo delovni ljudje in občani zagotavljali predvsem z lastnim delom. Tako bomo v občinski skupnosti socialnega varstva zagotavljali socialno varnost le socialno ogroženim osebam. Ob pričakovanih gospodarskih gibanjih in problematiki, ki izhaja iz upadanja vrednosti realnih osebnih dohodkov, se bo moralo področje socialnega varstva intenzivneje vključevati v oblikovanje socialne in ekonomske politike. Upoštevaje gibanje cen osnovnim življenjskim proizvodom bo potrebno prilagajati zneske najnižjih osebnih dohodkov tako, da bodo še zagotavljali materialno in socialno varnost delavcev. Hkrati s tem bo potrebno izvajati tiste člene samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno varstvenih pravic, ki določajo valorizacijo družbeno denarnih pomoči, pri čemer bo potrebno poleg odnosa z jamčene ravni socialne varnosti, glede na povprečni osebni dohodek v SR Sloveniji, sproti analizirati to raven tudi glede na življenjske stroške posameznih kategorij prebi-

valcev, da razkorak med gibanji osebnih dohodkov in življenjskih stroškov ne bo ogrozil eksistence socialno najšibkejših slojev prebivalcev.

Osnova za izvajanje vseh oblik socialno varstvene dejavnosti bo samoupravni sporazum o uresničevanju socialno varstvenih pravic, ki bo dokončno sprejet v letu 1984 s strani občinskih in republiških interesnih skupnosti socialnega varstva in drugih SIS, ki so pristopile k navedenemu sporazumu.

6. Socialno skrbstvo

Področje socialnega skrbstva bo tudi v naslednjem obdobju intenzivno prisotno kot element socialno varstvene politike pri razreševanju najbolj akutnih problemov zagotavljanja socialne varnosti občanov in delovnih ljudi. Upravičeno je pričakovati, da se bo zaradi zaostrenih gospodarskih pogojev in zniževanja realnih osebnih dohodkov v naslednjem obdobju povečevalo število socialno prizadetih oseb, ki jim bo potrebno zagotavljati družbeno denarne in druge vrste pomoči.

Glede na to, da s planiranimi sredstvi za valorizacijo denarnih pomoči ne bo možno realizirati zastavljenega cilja, bo potrebno že v letu 1984 v okviru rebalansa skupne porabe zagotoviti manjkajoča finančna sredstva upoštevajoč dogovor, da naj bi denarne pomoči naraščale skladno z rastjo osebnih dohodkov v preteklem letu. Izhajajoč iz navedenega problema, ki se nanaša na zagotavljanje sredstev za družbeno denarne pomoči in druge oblike socialnega skrbstva, bo potrebno tudi v obdobju 1986—1990 povečevati delež sredstev za uresničevanje celotnega programa socialnega skrbstva.

Center za socialno delo bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju osrednji izvajalec del in nalog, ki se po vsebini nanašajo na izvajanje socialnega skrbstva. Center bo nosilec skupne enotne evidence družbeno-denarnih pomoči v občini in hkrati izvajalec vseh socialno varstvenih pravic. Glede na obsežno dejavnost centra bo potrebno le-temu zagotoviti možnosti za ustrezno kadrovsko in prostorsko dopolnitev, brez katere center ne bo mogel v celoti uresničevati vseh družbeno pomembnih nalog.

Dom starejših občanov bo še nadalje intenzivno vključen v izvajanje domskega varstva starejših občanov z območja občine Ljubljana-Siška in drugih občin. Pri tem se bo dom soočal tudi s problematiko povečevanja števila nepokretnih oskrbovancev, ki jim bo potrebno zagotavljati intenzivno nego. Zaradi tega bo potrebno že v letu 1984 opredeliti možnost realizacije samoupravnega sporazuma o delitvi nalog in financiranju zdravstvenih storitev, ki jih izvaja dom, da bi tako zagotovili ustrezna finančna sredstva, ki jih potrebuje dom v zvezi s pokrivanjem visokih stroškov izvajanja intenzivne nege oskrbovancev. Cena oskrbe naj bi se usklajevala skladno z rastjo stroškov oskrbovanja doma.

7. Kultura

Razvoj kulturnih dejavnosti v občini bo v srednjeročnem obdobju 1986—1990 pogojen z obstoječimi materialnimi osnovami v katere so vključeni kulturni domovi, grad Goričane kot muzej tujih kultur, Muzej revolucije in Vodnikova domačija ter centralna knjižnica s tremi podružnicami.

Ljubiteljska dejavnost se bo izvajala v okviru društev. Pri tem bo še vedno prisoten problem zagotavljanja finančnih sredstev za vzdrževanje obstoječih objektov in nakup manjkajoče opreme ter za dokončanje začetnih adaptacijskih del (Pirniče, Medvode, grad Goričane).

8. Telesna kultura

Na področju nadaljnjega razvoja telesnokulturnih dejavnosti izhajamo iz ocene, da v planskem obdobju 1986—1990 ne bomo mogli bistveno povečati števila aktivnih udeležencev v različnih programih telesnokulturne dejavnosti v občini zaradi nazadovanja v razpoložljivih površinah odkritih in pokritih telesnokulturnih objektov in zaradi nominalno vse manjših sredstev, ki se za to dejavnost namenjujejo.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo na področju telesne kulture še nadalje prisoten problem zagotavljanja ustreznih finančnih sredstev za investicijsko vzdrževanje obstoječih objektov in za izgradnjo manjkajočih. Zaradi

tega bodo površine namenjene telesni kulturi v naslednjem obdobju zaradi porasta števila prebivalstva dejansko v upadanju, ker jih zaradi pomanjkanja sredstev ne bo možno povečevati z vidika dejanskih potreb. Zaradi tega bo potrebno ob številčno manjšem številu TK objektov in zmanjšanih realnih sredstvih izvajati čim več programov v naravi.

Projekcija aktivnosti članstva:

Programi	1986	1990
1. Število aktivnih v redni vadbi	15.000	16.500
2. Število udeležencev v akcijah	13.000	16.000
3. Program vrhunškega športa	1.500	1.500
4. Otroško varstvo VVO	1.800	2.200
5. Izobraževanje ŠSD	2.500	4.000
6. Število strokovnih kadrov	950	1.100

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-SIŠKA

Komite za družbeno planiranje
in gospodarstvo

Datum: 6. 6. 1984

POROČILO

o sanacijskih procesih v organizacijah združenega dela, ki so leto 1983 sklenile z izgubo, v občini Ljubljana-Siška

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo podaja zbiru združenega dela v skladu s periodičnim programom dela poročilo o sanacijskih procesih.

V občini Ljubljana-Siška je leta 1983 poslovalo z izgubo osem organizacij združenega dela s področja gospodarstva. Ustvarile so 733.564 tisoč din izgub, kar je 52 % več kot v letu 1982. Do 1. 6. 1984 je bila vsa izguba pokrita.

V organizacijah združenega dela, ki so poslovale z izgubo, je bilo zaposlenih 1538 delavcev, kar je 4,9 % vseh zaposlenih v občini Šiška. Izgube predstavljajo 4,2 % celotnega prihodka teh organizacij združenega dela, 47,9 % dohodka in 1,7 krat presegajo del čistega dohodka, ki so ga v teh organizacijah namenili za osebne dohodke. V gospodarstvu je v letu 1983 znašal poprečni neto osebni dohodek 20.027 din in se je povečal glede na leto 1982 za 27,5 %, v organizacijah z izgubo pa je znašal poprečni neto osebni dohodek 17.730 din, kar je za 26,4 % več kot v letu 1982.

V Savskih elektrarnah — TOZD Elektrarna Medvode je znašal povprečni neto osebni dohodek v letu 1983 22.667 din in se je povečal glede na leto 1982 za 28 %, v Iskrji Elektrozveze — TOZD Radio relejni in navigacijski sistemi 22.969 din (38,4 %), v SOZD Gorenje — Tiki 16.116 din (11,5 %), v Iskrji Avtoelektrika — TOZD tovarna žarnic 15.427 din (25,6 %), v SGP Stavbenik — TOZD Gradbena operativa 15.742 din (21,3 %), v GP Objekt 16.083 din (3,2 % manjši), v SOZD Petrol DO Zemeljski plin 22.660 din (25,1 %), v Kompas TOZD Motel Medno 16.171 din (30,9 %).

Največ izgub je na področju energetike (75,5 % od celotne občinske izgube — Petrol DO Zemeljski plin), na področju industrije (19,3 %; 4 OZD) in gradbeništva (3,3 %; 2 OZD) ter na področju gostinstva (1,9 %, Motel Medno).

Zakon o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela zavezuje vse organizacije, ki so v zaključnem računu izkazale izgubo, da morajo najpozneje do 1. junija tekočega leta sprejeti program ukrepov za odstranitev vzrokov za nastalo izgubo in ukrep za zagotovitev uspešnega poslovanja (sanacijski program).

Vsebine procesov sanacije v posameznih organizacijah združenega dela določajo specifični pogoji in vzroki nastajanja negativnih finančnih rezultatov, kot tudi različne poti možnega saniranja razmer.